

# Ekokriisin pitkän aikavälin vaikutukset suomalaisten arkeen – sosiaali- ja terveysnäkökulma kaupungeissa

Ympäristömuutosten vaikutukset hyvinvointiin kaupunkialueilla

Hanna Wesslin

Ilmastojohtaja,  
Helsingin kaupunki

Helsinki



# Ekokriisin luonne ja kaupunkien erityisasema

# Ekokriisi ja riskien kasautuminen kaupungeissa

## **Riskien kasautuminen**

Tiivis kaupunkirakenne ja läpäisemättömät pinnat lisäävät lämpösaarekeilmiötä ja hulevesitulvia.

## **Kaupungit etulinjassa**

Kaupungit kokevat ilmastonmuutoksen vaikutukset aikaisemmin ja voimakkaammin kuin harvaan asutut alueet.

## **Järjestelmien keskinäisriippuvuus**

Energia-, vesi- ja liikennejärjestelmät ovat yhteydessä, ja yhden häiriö vaikuttaa muihin nopeasti.

## **Ilmastonmuutoksen vaikutukset**

Ilmastonmuutos nostaa kaupunkien lämpötiloja ja lisää hellejaksojen määrää ja pituutta.

## **Kokonaisvaltainen varautuminen**

Riskit ketjuuntuvat ja vahvistavat toisiaan, vaativat järjestelmätason varautumista.

## **Ennakoiva sopeutuminen**

Pitkäjänteinen ja ennakoiva sopeutuminen auttaa hallitsemaan käynnissä olevia muutoksia ja vahvistaa yhteiskunnan resilienssiä.



# Sosiaaliset ja terveydelliset vaikutukset

# Kuumuus ja helleaallot merkittävimpana terveysuhkana

## Helleaaltojen kasvava riski

Helleaaltojen esiintyvyys, kesto ja voimakkuus kaupungeissa kasvavat merkittävästi tulevaisuudessa.

## Terveysvaikutukset

Kuumuus lisää kuolleisuutta ja sairastavuutta erityisesti sydän- ja hengityssairauksissa.

## Haavoittuvat ryhmät

Ikääntyneet, pitkäaikaissairaat ja pienituloiset ovat erityisen alttiita helleaallolle.

## Sopeutumisen tarve

Kuumuuteen sopeutuminen on keskeinen sosiaali- ja terveystaloudellinen haaste tulevaisuudessa.



# Vaikutukset sosiaali- ja terveyspalveluihin

## Kuumuuden vaikutukset palveluihin

Hellejaksot lisäävät päivystys- ja ensihoitokäyntejä sekä pidentävät hoitajaksoja, kuormittaen palveluja nopeasti.

## Haavoittuvat ikääntyneet

Yksin asuvat ikääntyneet ovat erityisen riskihelteillä, mikä vaatii kohdennettuja ja ennakkoivia tukitoimia.

## Henkilöstön työkyvyn haasteet

Kuumuus heikentää henkilöstön työkykyä lisäten sairauspoissaoloja ja vaikeuttaen palveluiden järjestämistä.

## Palvelujärjestelmän resilienssi

Tarvitaan ennakointia, kapasiteetin vahvistamista ja uusia toimintamalleja ilmastonmuutoksen kuormituspiikkien hallintaan.

Helsinki



# Muut terveysvaikutukset, mielenterveys ja eriarvoisuus

## Fyysiset terveysvaikutukset

Ilmastonmuutos lisää infektioriskiä ja heikentää ilmanlaatua metsäpalojen ja kuivuuden takia.

## Psyykkiset vaikutukset

Toistuvat häiriöt ja epävarmuus heikentävät mielenterveyttä ja turvallisuuden tunnetta.

## Eriarvoisuuden lisääntyminen

Haavoittuvat ryhmät kärsivät eniten ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksista kaupungeissa.

Helsinki



12.8.2025

# Infrastrukturi, sopeutuminen ja johtopäätökset

# Infrastruktuurin haavoittuvuus ja arjen häiriöherkkyys

## **Tulvariskit ja rankkasateet**

Rankkasateiden voimistuminen lisää hulevesitulvien riskiä erityisesti tiiviissä kaupunkiympäristössä.

## **Merenpinnan nousun vaikutukset**

Rannikkokaupungeissa merenpinnan nousu ja meritulvat uhkaavat infrastruktuuria ja maankäyttöä.

## **Energia- ja vesijärjestelmien kuormitus**

Ilmastonmuutos lisää energian ja vesijärjestelmien samanaikaista kuormitusta ja häiriöitä.

## **Digitaalisten palveluiden kriittisyys**

Digitaaliset palvelut ovat välttämättömiä terveydenhuollon ja kriittisten palveluiden toiminnalle.

Helsinki



# Keskeiset sopeutumistoimet kaupungeissa

## Kuumuuteen sopeutuminen

Helsingissä kuumuuteen sopeutuminen korostaa viilennysratkaisuja ja helleohjeistuksia riskiryhmille.

## Kaupunkivihreä ja varjostus

Päiväkotien ja koulujen pihojen varjostus sekä kaupunkivihreän lisääminen tukevat terveyttä ja viihtyisyyttä.

## Luontopohjaiset ratkaisut

Puuston lisääminen ja luonnonmukainen hulevesien hallinta vähentävät kuumuutta ja tulvariskejä.

## Tulviin varautuminen

Tulviin varautuminen vaatii riskialueiden tunnistamista ja infrastruktuurin suunnittelua tulevaisuutta varten.

Helsinki



# Johtopäätökset tulevaisuusvaliokunnalle

## Kuumuuden terveysriskit

Kuumuus ja helleaallot ovat merkittävin sosiaali- ja terveysriski lähivuosikymmeninä kaupungeissa.

## Palvelujärjestelmän kuormitus

Sään ääri-ilmiöt ja infrastruktuurin häiriöt voivat kuormittaa sosiaali- ja terveyspalveluja merkittävästi.

## Eriarvoisuuden lisääntyminen

Vaikutukset kohdistuvat epätasaisesti ja voivat lisätä sosiaalista eriarvoisuutta, mikä vaatii kohdennettuja toimia.

## Systeeminen sopeutuminen

Tarvitaan pitkäjänteistä ja ennakoivaa sopeutumista, jossa kaupungit ovat keskeisessä roolissa varautumisessa.



